

Brüssel, 23. veebruar 2026
(OR. en)

6343/26

SOC 84
EMPL 35

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Vaesuse nõiaringist väljamurdmine: inimesekesksete tugi- ja aktiveerimisteenuste arendamine – <i>Arvamuste vahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud teemal koostatud eesistujariigi suunisdokument, pidades silmas tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) 9. märtsi 2026. aasta istungil toimuvat arvamuste vahetust.

VAESUSE NÕIARINGIST VÄLJAMURDMINE: INIMESEKESKSETE TUGI- JA AKTIVEERIMISTEENUSTE VÄLJATÖÖTAMINE

Vaesuse nõiaringist väljamurdmine

2025. aastal kinnitas president Ursula von der Leyen oma kõnes olukorrast Euroopa Liidus taas liidu pikaajalist visiooni, rõhutades, et liit esitab oma kava, et aidata kaotada vaesus 2050. aastaks¹. Selle üldeesmärgi saavutamist liidus ohustavad püsiv elukalliduse surve, makromajanduslikud probleemid ja rahaline ebakindlus.

Pikaajalised probleemid, nagu palgavaesus, suurenevad raskused seoses eluaseme ja elukallidusega ning märkimisväärne arv perekondi, kus lapsed elavad vaesuses, näitavad selle probleemi mitmemõõtmelist olemust. See rõhutab vajadust terviklikumate ja tõhusamate poliitikameetmete järele. Need meetmed ei hõlma mitte ainult piisava sissetulekutoetuse andmist abivajajatele, vaid ka aktiivse kaasamise ja elutähtsatele teenustele juurdepääsu parandamist. Varases eas kogetud vaesusel on jätkuvalt sügav ja püsiv mõju nii üksikisiku kui ka ühiskonna tasandil, põhjustades ebavõrdsust sotsiaalses osalemises, tugevdades samal ajal ebasoodsate olude põlvkondadevahelist edasikandumist. Seega on meil vaja tugevamaid ennetusmehhanisme, et vähendada tõenäosust, et inimesed üleüldse vaesusesse satuvad, ja tegeleda samal ajal põlvkondadevahelise vaesusega.

Inimesekesksete tugi- ja aktiveerimisteenuste arendamine

Inimesekesksed tugi- ja aktiveerimisteenused on osutunud tõhusaks viisiks sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisel ja inimeste võimestamisel, et arendada oma täielikku potentsiaali.

---

¹ 2025. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus.

Vaesuse struktuursete põhjustega tegelemiseks ja ebasoodsate olude ringist välja murdmiseks on oluline suurendada investeringuid integreeritud, kvaliteetsetesse ja piisavate ressursidega varustatud tugiteenustesse, sealhulgas sotsiaalse kaasamise teenustesse (nt sotsiaaltöö, nõustamine, juhendamine, mentorlus, psühholoogiline tugi, rehabilitatsioon) ja muudesse üldistesse tugiteenustesse, sealhulgas alusharidusse ja lapsehoidu, tervishoidu, pikaajalist hooldust, haridust ja koolitust ning eluasemesse.

Väga oluline on seada esikohale poliitikameetmed, mis hõlbustavad varajast kaasamist ja individuaalset abi, sealhulgas individuaalsete oskuste hindamine, karjäärinõustamine ning sihipärased koolitus- või ümberõppevõimalused, mis on kooskõlas tööturu vajadustega. Selleks et aktiveerimispoliitika oleks tõhus, on oluline, et see põhineks üksikisiku eesmärkidel, suutlikkusel ja sotsiaalsel kontekstil, tunnistades, et enesemääramine, sotsiaalsed sidemed ja suurem usk oma võimetusse on väljajätuse nõiarongi katkestamiseks hädavajalikud. Inimesekeskne poliitikakujundamine edendab ka väärikust, autonoomiat ja valikuvõimalusi.

Samal ajal on vaesuse keeruka probleemiga toimetulekuks vaja teha koostööd erinevate sektorite vahel (nagu sotsiaalteenused, tervishoid, haridus, tööhõive ja eluase), pakkudes inimestele nõ „ühe katuse all“ või koordineeritud suunamissüsteemide kaudu sujuvat juurdepääsu sellele, mida nad vajavad. Eelkõige on oluline tugevdada seoseid sotsiaalkaitsesüsteemide ja avalike tööturuasutuste vahel koos stiimulitega, mis muudavad tööellu ülemineku rahaliselt tasuvaks ja kestlikuks. Sellised toetavad lähenemisviisid mitte ainult ei toeta inimeste tööturule integreerimist, vaid aitavad kaasa ka laiemale sotsiaalsele osalemisele, võrdsetele võimalustele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele.

Lisaks aitab kohalike organisatsioonide, vastastikuste tugirühmade ja rohujuuretasandi osalejate kaasamine tagada, et teenused on kohandatud, sihipärased ja kättesaadavad. Kogukonnapõhised mudelid edendavad ka vastastikust toetust ja sotsiaalset kapitali, mis on kestliku kaasamise põhitegurid.

Maksimaalsete tulemuste saavutamiseks peavad sekkumismeetmed suurendama usaldust, vähendama omaksvõetud stigmasid ja tõhustama toimetulekuvõimet, et saavutada tõhusaid sotsiaalseid tulemusi kooskõlas rohe- ja digipöördega.

2026. aasta esimesel poolel vastu võetav esimene ELi vaesusevastane strateegia peaks tugevdama ja rõhutama inimesekesksete tugi- ja aktiveerimisteenusete tähtsust. Kuigi vaesuse vähendamise 2030. aasta eesmärgi saavutamisel on tehtud mõningaid edusamme, on üldine tempo endiselt aeglane. Vaesus mõjutab jätkuvalt ebaproportsionaalselt naisi, lastega perekondi ja haavatavas olukorras olevaid inimesi, mis rõhutab kiiret vajadust sidusamate, sihipärasemate ja tulevikku suunatud meetmete järele. On hädavajalik, et poliitikameetmed oleksid tõhusad, täiendaks tugiteenuseid ja hõlmaks ennetusele keskenduvaid lähenemisviise. Suurem poliitika sidusus ja koordineerimine nii ELi, riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, sealhulgas Euroopa poolaasta kaudu, on oluline tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale.

Arvamuste vahetuse eesmärk

Eespool toodut arvesse võttes palutakse ministritel vahetada arvamusi selle üle, millised on tõhusad poliitikameetmed vaesuse nõiaringist väljamurdmiseks, pöörates erilist tähelepanu inimesekesksete tugi- ja aktiveerimisteenusete rollile. Arutelu peaks aitama analüüsida, kuidas saaks liikuda üksnes rahalistelt hüvitistelt terviklike ja toetavate individuaalsete abimeetmete ja mitterahaliste teenuste suunas. Sellega seoses võivad ministrid kaaluda, kuidas viia sotsiaalkaitseüsteemid ja aktiveerimisteenusused paremini kooskõlla autonoomia, sotsiaalse kaasatuse ja tööhõive eesmärkidega.

Arutelüküsimused

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel avaldada arvamust järgmistes küsimustes.

- 1. Millised teie poolt rakendatud meetmed on tõhusalt tugevdanud inimesekeskseid tugi- ja aktiveerimisteenuseid vaesuse ja/või sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks?*
  - 2. Kuidas saab inimesekeskset tugi- ja aktiveerimispoliitikat integreerida tulevasse esimesse ELi vaesusevastasesse strateegiasse?*
-